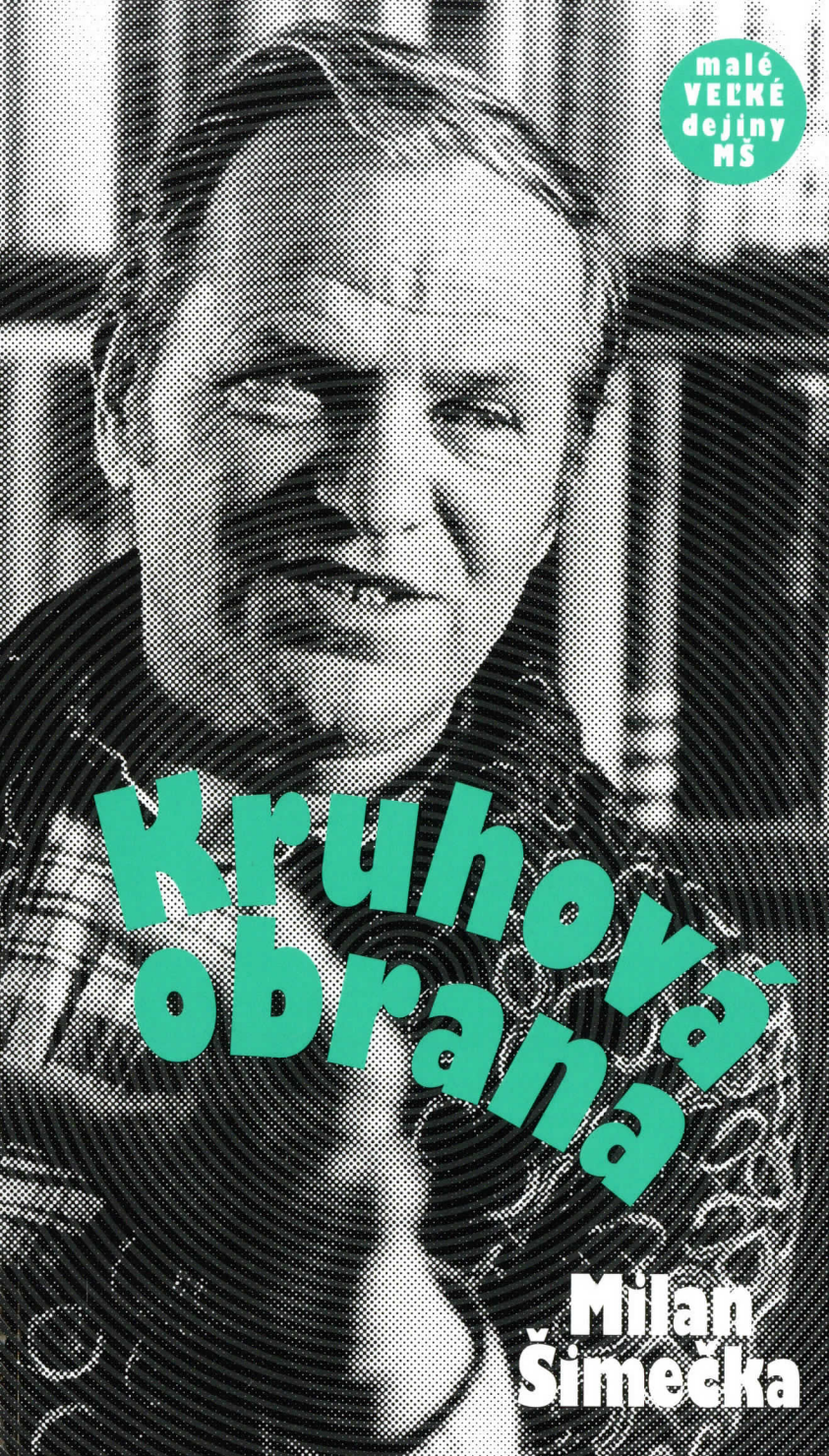

malé
VELKÉ
dejiny
MŠ

Kruhová obrana

Milan
Šimečka

Vydanie publikácie
z verejných zdrojov podporil

u. fond
na podporu
umenia

Preložené z českého originálu *Kruhová obrana*.
Prvýkrát vyšlo v samizdatovej edícii *Petlice* v roku 1985.

Text © 1983—1984 Milan Šimecka (dedičia)

© Autori sprievodných textov a fotografií

Slovak edition © Nadácia Milana Šimečku, Bratislava 2022

Translation © Peter Leponi 2022

Design © Boris Meluš 2022

**Milan
Šimečka**

Kruhová obrana

OBSAH

- 7** Nevzdať sa (Juraj Špitzer, 1992)
8 Intenzívny pocit bytia (Jiřina Šiklová, 2017)

Zo stĺpčekov, ktoré by som rád písal
do *Literárok*, keby nejaké boli:

- 20** O veľkých a malých dejinách
25 O kruhoch v piesku
30 O hľadání na glóbuse
36 O výstave
41 O prelínání veľkých a malých dejín
47 O mlčiacich väčšinách
53 O presahovaní
57 O blahoprajných telegramoch, udelení
radov a prijatiach
62 O dvojitej minulosti
68 O umelom zabudnutí
73 O jednej výhode zlých politických systémov
79 O prvenstvách nášho storočia
85 O umdenken
91 O pokrokovej technike
97 O hre v televízii
102 O čítaní domácej tlače
108 O odchodoch do sveta
112 O obhajcoch statusu quo
119 O zločine na pošte
124 O habánoch
129 O daniach z hlúposti
134 O márnej diskusii
139 O zápecníctve
143 O anonymite

- 148** O verejnej mienke
153 O politike ako záujmovej činnosti
159 O spôsobilosti na ideológiu
165 O peniazoch
171 O aute v bielej metalíze
176 O domovských obciach
182 O spriaznenosti
188 O konzumnom nátlaku
194 O tom, ako sa kto má
199 O veľkej krajine
204 O skvelej práci politikov
209 O stave sveta
214 O systémoch
220 O neistej skutočnosti
226 O možnostiach dohovoru
231 O tabu
236 O presunoch skutočnosti
241 O istej nádeji
246 O dodávateľsko–odberateľských vzťahoch
252 O hmotnej zainteresovanosti
258 O podmienkach kultúry
264 O zbrojení
270 O strachu z tajnej polície
276 O dejinnom pátose
282 O mŕtvych v rieke
287 O iracionálnej nádeji
292 O smútku a radosti z dejín
- 301** *Oneskorená recenzia alebo Kruhová obrana*
Milana Šimečku (Květoslav Chvatík, 1989)
313 Odpoveď Milana Šimečku na *Oneskorenú*
recenziu (1989)
319 Doslov (Vilém Prečan, 1991)
280 Kto bol Milan Šimečka?

Nevzdať sa

Šimečka uvažuje tak, ako to iní nedokážu, a napriek tomu mu každý porozumie. Táto knižka je ako premýšľanie pred spaním, pri ktorom človek prehodnocuje prežitý deň.

Kruhová obrana — to je predstava obklúčenej jednotky, ktorej ostala už len možnosť padnúť alebo sa vzdať. Július Cézar zaznamenal vo svojich zápisoch reč jedného z galských bojovníkov, ktorých so svojím vojskom obklúčil v meste Alesia: „Slovom vzdať sa označujeme najpotupnejšie otroctvo. Je iba slabosťou ducha, nie statočnosťou, je neschopnosťou znášať nedostatok. Pozrite sa na susednú Galiu, z ktorej sa stala provincia. Po úplnej zmene ústavného a právneho poriadku úpie v trvalej porobe s ohnutou šíjou pod hrozbou liktorských sekier.“

V myšlienkach Milana Šimečku akoby zaznievala ozvena dávnej udalosti. Boli a sú, povedané titulmi jeho diel, svetelnými znameniami nezničiteľnosti duchovných, mravných a občianskych hodnôt, ktoré po obnovení poriadku v roku 1968 Milan Šimečka bránil proti ich pošliapavaniu, pretože si zvolil kruhovú obranu — nevzdať sa.

Juraj Špitzer
predhovor k vydaniu vo
vydavateľstve Archa,
Bratislava 1992

Intenzívny pocit bytia

Pre niekoho predstavovalo zatvorenie obyčajnú izoláciu za mrežami alebo nasledujúce spoločenské vyhodenie, pre iného to bolo oslobodenie od mnohých a mnohých až do tých čias zväzujúcich záväzkov. Poznala som Milana Šimečku a myslím si, že preňho zatvorenie paradoxne znamenalo to druhé. V knihe *Kruhová obrana*, ktorú si práve teraz môžete voľne a kedykoľvek prečítať, sú zhrnuté jeho úvahy, fejtóny, myšlienky, ktoré sa vtedy „neoficiálne“ dostávali do zahraničia. Súčasne tieto texty v našej tzv. socialistickej krajine kolovali len v samizdate. Preto k tejto knihe patrí aj kúsok jeho osobnej histórie. Milana zatvorili v máji 1981 podľa paragrafu 98, a, b, teda za podvracanie socialistickej republiky, v skupine a v spojení so zahraničím. Podľa paragrafu mohol dostať tri až desať rokov väzenia, ale v tom čase už bol našťastie tlak medzinárodných organizácií na ochranu ľudských práv a Amnesty International taký veľký, že nakoniec jeho aj celú skupinu zhruba po roku z Ruzyne pustili. Súd sa napokon ani nekonal a myslím, že rozhodnutie o tom, že sa nedopustil ničoho zlého, dostal Milan Šimečka až po prevrate v novembri 1989. To ho však asi príliš nezaujímalo.

Po prepustení z väzenia v roku 1982 sa Šimečka cítil oslobodený od mnohých spoločenských záväzkov, živiť sa ďalej ako bagrista už nechcel, a tak venoval oveľa viac času písaniu

esejí, fejtónov a statí, ktoré posielal do zahraničného vysielania Slobodnej Európy, do vysielania britského rozhlasu v BBC a, samozrejme, aj do Hlasu Ameriky. Tam už vtedy pracoval Ivan Medek a ďalší ľudia, ktorí odtiaľto emigrovali alebo museli emigrovať, lebo ich vyhostili. Milan sa vždy cítil zodpovedný za svojich synov, priateľov a najviac azda za svoju manželku, aj za jej frustrácie spôsobené ostrakizáciou jeho a jeho rodiny. Keď sa vrátil z väzenia, vedel, že „aj tak už nič nenapraví“, a tak sa sústredil iba na písanie a naozaj nehladel na cenzúru či iné ťažkosti, ktorými by svojej rodine mohol „uškodiť“. A to je dobre, pretože jeho texty sú nielen reflexiou doby, ale aj krásnou literatúrou v tom najlepšom slova zmysle. Niektoré myšlienky z jeho statí, napríklad tá, ktorá uvádza súbor tejto knižky, sa doslova vstrebali do našej kultúry. Používame jeho myšlienky, jeho rozlišovanie veľkých a malých dejín vrátane reflexie veľkohubosti veľkých dejín a túžby človeka zachovať si jedinečnosť svojich osobných, malých a možno i malicherných dejín aj v systéme, ktorý ho ovláda, bez toho, aby sme si uvedomovali, že ich napísal práve on. To prevzatie by ho určite potešilo, ale autorstvo by nezdôrazňoval. Keď som teraz po rokoch čítala túto knižku, tajne pašovanú do zahraničia a potom, vďaka našim exulantom, vydanú v Indexe v Kolíne nad Rýnom, znovu som si uvedomila, ako mylne som chápala platnosť niektorých jeho textov len pre vtedajší, tzv. socialistický režim. Sú platné dodnes, napríklad stať *O peniazoch, O konzumnom nátlaku, O dvojítej*

minulosti, tej priznávanej aj tej ochotne zabúdanej, to všetko sa prihovára rovnako, no predsa trochu inak, aj k dnešku.

Ale vráťme sa na začiatok, ako som spoznala Milana Šimečku. Písal do *Literárnych novín*, rada som ho čítala, vedela som o ňom predovšetkým od jeho bývalého kolegu historika, exulanta, zakladateľa archívu českej a slovenskej literatúry a dnes aj profesora Viléma Prečana a jeho ženy Heleny. Boli priateľmi už pred okupáciou v auguste 1968. Listy, ktoré si písali, dokonca vyšli v cudzine, teda najprv v nemčine, hoci ich obaja písali po česky. Ale to sú paradoxy vtedajších čias. Je dobré si to uvedomiť aj preto, aby sa niečo podobné aspoň u nás, v Strednej Európe, znovu neopakovalo.

V roku 1975 naša vtedajšia vláda podpísala tzv. Helsinské dohody, ktorých súčasťou bol aj článok venovaný dodržiavaniu ľudských práv. Kto sa cítil byť šikanovaný, ten sa mohol vysťahovať. Šéf a člen vtedajšieho Ústredného výboru KSČ súdruh Obzina tomu vraj hovoril asanácia, teda očistenie tzv. socialistickej spoločnosti od nespokojných a revoltujúcich „živlov“ v opozícii. Neboli päťdesiate roky, a tak bolo vhodnejšie ľudí vyštváť do cudziny, priamo aj nepriamo ich donútiť, aby sa vysťahovali. Po opakovaných domových prehliadkach sa rozhodol vysťahovať aj historik Vilém Prečan, ktorý v Scheinfelde na zámku kniežaťa Schwarzenberga vytvoril archív a knižnicu neoficiálnej, samizdatovej literatúry. Tým sa úspešne zachovala veľká časť vtedajšej kultúry.

Predtým, než Vilém Prečan odišiel, spojil ma so svojím priateľom z Bratislavy, Milanom Šimečkom, ktorého som dovtedy poznala len z textov, čo napísal. Prišla som do Bratislavy, zazvonila na Pražskej 35, vyšla výťahom na piate poschodie, kde vtedy s rodinou býval. Milan bez slova ukázal prstom hore. Nie na Pánaboha, ale aby som vyliezla ešte o poschodie vyššie, až na strechu toho domu, pretože tam určite nikto neodpočúval. Tak som pochopila, že som na „správnom mieste“, že ma Vilém Prečan poslal na správnu adresu, za človekom, ktorý dobre píše, ale aj vie, ako to v našom socialistickom štáte chodí.

A potom už bolo všetko oveľa ľahšie. Milan Šimečka, to bol akýsi „odkaz“ vedúci k ďalšej spolupráci s opozíciou na Slovensku. Milan mal švagra Karla Holomka v Brne, ktorý chodil ako inžinier na služobné cesty do Litvínova. Úplne „legálne“ teda vozil texty od svojich priateľov zo Slovenska (napr. Mira Kusého, historika Jablonického) do Prahy, odkiaľ sa dostávali, už nelegálne, do zahraničia, do exilových vydavateľstiev, cez ľudí z rôznych ambasád, napríklad zo švédskej, holandskej, kanadskej, ale aj rakúskej, ktorí boli ochotní sa na tomto „pašovaní rukopisov a kníh“ podieľať. Keď Milan Šimečka občas prišiel do Prahy, hovorieval, že je v nej väčšia sloboda ako v Bratislave, pretože je v nej viac nesúhlasiacich. Mal pravdu. Bolo nás tam viac a vďaka už spomínaným ambasádam sme mali väčšiu možnosť publikovať texty tzv. zakázaných spisovateľov a publicistov v zahraničí, kde vychádzali v mnohých exilových

vydavateľstvách a v prekladoch do ďalších jazykov. Ja som sa tiež „pochtivo a úspešne“ snažila, aby sa tieto rukopisy dostali do zahraničia.

V zahraničí ich naši exulanti vydávali a časť týchto kníh sa zase tajne expedovala späť do Československa. Väčšinou do Prahy a potom aj do ďalších miest a krajov. Kto mal záujem a o kom sa vedelo, že určite nie je nadšený vládou jednej strany (teda komunistickej), tomu sa tieto knihy väčšinou dostali do rúk, hoci s oneskorením, ale mohol si ich prečítať a uvažovať o nich, prípadne ich dávať ďalej. Samozrejme, že tajne, každý vedel, že tým, že sa na rozširovaní týchto kníh podieľa, sa dopúšťa „zločinu proti štátu“. Tým ľudia prispeli k zachovaniu našej kultúry, literatúry, textov, ktoré sa po prevrate 1989 znovu stali súčasťou literatúry, dokonca stredoškolských maturít. Všetko fungovalo celkom dobre až do osudnej jari roku 1981, keď na hraniciach v Dolnom Dvořišti zadržali kamión (v skutočnosti to bol len upravený obytný automobil) plný kníh a rukopisov. Aj preto sa Milan Šimečka dostal do väzenia, z ktorého ho prepustili v roku 1982.

Všetko zlé je na niečo dobré. Keby Milana Šimečku nezavreli v kauze „Šiklová a spoločníci“, ako to vtedy vo svojich spisoch nazývala Štátna bezpečnosť, nepísal by tak otvorene a jeho slová by, s pomocou ľudí v exile, neoslovili takú širokú verejnosť na Západe, vtedy ešte veľmi proso-
cialistickú. Vplyv myšlienok na zmenu celého politického systému a teda aj zmenu jeho materialistickej základne sa neoplatí podceňovať.

Dodatočne je skoro nepochopiteľné, čo všetko prekážalo vtedajšiemu komunistickému režimu a čo všetko sa zakazovalo. Všetko možné, dokonca aj texty, ktoré vtedajšie vedenie Komunistickej strany mohlo využiť na svoju propagandu, pretože vlastne boli kritikou západného režimu. Tieto texty, napísané tu za železnou oponou a tajne pašované do zahraničia, potom zohrali veľkú úlohu v iných, voči ZSSR vysoko kritických postojoch komunistických strán na Západe. Alessandro Catalano mi nedávno na konferencii v talianskej Padove povedal, že český samizdat veľmi prispel k reorientácii západných ľavicových strán, že až na tom, čo sa u nás zakazovalo, si mnohí komunisti na Západe uvedomili, aká cenzúra panuje v satelitoch Sovietskeho zväzu.

V roku 1984 vyšiel v samizdate Orwellov román *1984*, ktorý prekladala Milanova manželka Eva Šimečková a Milan Šimečka k nemu napísal fantastický úvod s provokatívnym názvom *Môj súdruh Winston Smith*. Aj tento text vtedy zohral významnú rolu, bol preložený do desiatok jazykov, dokonca ho zverejnila i Komunistická strana Talianska. Celý preklad manželov Šimečkovcov bol opätovne prepašovaný do cudziny a tam potom vyšiel v nakladateľstve Index v Kolíne nad Rýnom, s pomocou vydavateľstva Svedectvá, ktoré vtedy sídlilo v Paríži.

Hoci bol George Orwell kedysi „španielák“, teda britský komunista, ktorý ako dobrovoľník bojoval pred druhou svetovou vojnou proti

nastupujúcemu fašizmu v Španielsku, jeho celosvetovo slávna kniha tu bola zakázaná. Milanov predslov napísaný v tzv. socialistickom Československu doslova obletel svet. Vyšiel asi v štrnástich rôznych prekladoch a opätovne zohral veľkú úlohu pri zmenách vo vtedajšej Európe rozdelenej na západnú a východnú časť. Deliaci čiar viedla pozdĺž socialistických a ostrou muníciou strážených hraníc.

Milan Šimečka začal písať úvahy vzťahujúce sa k výročiu v roku 1984 a tak asi vznikla (nikdy som sa ho na to nespýtala) jeho kniha *Kruhová obrana*, súbor 53 statí, ktoré majú všetky podobne znejúce názvy. Napríklad *O mlčiach väčšinách*, *O umelom zabudnutí*, *O čítaní domácej tlače*, *O strachu z tajnej polície*, *O konzumnom nátlaku* a ďalších a ďalších témach, ktoré sú v súčasnosti opätovne a inak aktuálne.

Úvodnou staťou je oná slávna a opakovane citovaná úvaha *O veľkých a malých dejinách*, v ktorej Šimečka ukazuje, ako sa človek chtiac-nechtiac stáva súčasťou dejín, je niekam zaradený, nejako označovaný. K tomu sa viažu state *O dvojitej minulosti*, *O dejinnom pátose*, ale aj *O dodávateľsko-odberateľských vzťahoch*. To všetko dokresľuje či pripomína znovu zabúdanú a zabudnutú minulosť. Keby som bola mladšia a ešte učila na Filozofickej fakulte, vzala by som túto knižku Milana Šimečku a preberala jeden fejtón po druhom a vysvetľovala, čo to či ono znamenalo vtedy, čo to znamená dnes, ako sa ten či onen problém vyvíjal.

Všetko sa mi znovu vynorilo pri statiach *O dvojiťej minulosti* a *O strachu z tajnej polície*, v ktorých Milan Šimečka opisuje neznáme nebezpečenstvo, ktoré je horšie ako skutočnosť. O členoch Zboru štátnej bezpečnosti hovorí ako o mužoch, „ktorí sa obšmietajú niekde na nároží a svojou prítomnosťou vzbudzujú strach v tých, čo sa domnievajú, že ich sledujú“. Strach je iracionálny a tajná polícia, vedomá si toho, pracuje s iracionálnymi prostriedkami, sleduje vyhliadnuté obete, len aby šírila tieseň. Okľukou naznačuje predvolaným, čo všetko o nich vie. Dlho registruje hriechy, o ktorých si ľudia myslia, že o nich vie iba ich spovedník. Potom sa o nich letmo zmieni hriešnikom a už ich má. Už sú vydierateľní. Úplne konkrétne vyjadrené. Po prepustení tejto skupiny, ktorá podľa slov polície podvracala a rozvracala socializmus (len tým, že písala texty kníh, ktoré potom vychádzali v zahraničí a o ktorých sa učia dnešní maturanti), nebolo už takým veľkým problémom občas sa stretávať, pretože nás, disidentov z Prahy a zo Slovenska, tajná polícia chtiac-nechtiac považovala za skupinu.

A tak sme sa občas schádzali na chalupe niekde na pomedzí medzi Bratislavou a Prahou. Bol to malý okruh, dohromady sotva osem či deväť ľudí. Jedným z nich bol Jiří Ruml, ktorý po úmrtí Milana Šimečku na jeseň roku 1990 poznamenal: „Vždy som mu závidel, ako dokázal písať, a teraz mu závidím, ako dokázal včas zomrieť, aby nebol sklamaný z vývoja v tejto krajine.“ A to sa, ako Milan Šimečka píše v závere, osobne spoznali, až

keď ich oboch v roku 1982 prepúšťali z väzenia v Ruzyni. Záverečná stať *O smútku a radosti z dejín* je práve o prepúšťaní z väznice. O tom, ako sa Milanovi triasla ruka, keď pochopil, že ho naozaj prepustili, ako tomu stále neveril, ako prosil bacharov, aby spoluväzňom v cele odovzdali balíček cigariet, ktoré mu ostali a ako sa vracal medzi svojich vlakom z hlavnej stanice a sprievodca mu dokonca odpustil, že nemá lístok, lebo mu povedal, že prichádza z Ruzyne a nemá ani na vlak. Až do Žďáru nad Sázavou Milan Šimečka takmer neveril, že je to pravda, že je naozaj na slobode. Vedel, že sa naňho „už asi nikdy v živote nebudú valiť minúty takého intenzívneho pocitu bytia“.

Počas cesty vlakom uvažoval, ako zapíska rodinný signál, ako bude hľadiť do rozsvietených okien, ale potom to naopak vzal čo najrýchlejšie výťahom, aby už bol so svojimi blízkymi. Celá knižka končí odsekom, ktorý bude čitateľov určite dojímať, teda zase akýmsi návratom do Šimečkových malých dejín: „K tým dverám ma bezpochyby doviedli dejiny. Bez nich by som neodišiel do väzenia a nemohol sa vracieť tou slastnou cestou bytia. Mohol som odísť inam a už sa nevrátiť, mohol som sa zapliesť do iných osídel bezdejinného života, z ktorých človeku tiež býva smutno. Smútok i radosť si človek do dejín vlastného života zasieva sám.“ Knižka *Kruhová obrana* končí vetou takou typickou pre Milana Šimečku, ktorý sa vyznáva, že človek má plnú vládu nad tým, aby naplnil vlastný život takými stavmi duše, akým dáva prednosť pred všetkým ostatným.

Toto Milan Šimečka dokázal, ale aj tak mohol byť na tomto svete s ostatnými oveľa dlhšie. Mal len šesťdesiat rokov, keď zomrel. Som rada a som vďačná, že som Milana Šimečku poznala a patrila k spoločenstvu ľudí, ktorí túto tzv. protištátnu skupinu vytvárali a navyše, že som mohla napísať tento text k novému vydaniu jeho *Kruhovej obrany*.

Jiřina Šiklová
november 2017

KTO BOL

Milan Šimečka?

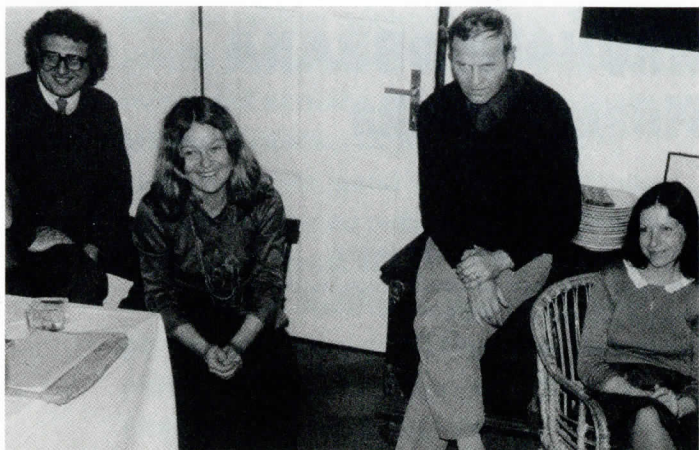
Narodil sa 6. marca 1930 v Novom Bohumíne v Českej republike ako najmladší z troch súrodencov v rodine úradníka v česko-nemeckom tolerantnom prostredí nasýtenom masarykovským humanizmom. Po skončení štúdia filozofie, českej a ruskej literatúry na Filozofickej fakulte v Brne sa oženil s Evou Lahodovou, študentkou tej istej fakulty. Od jesene 1954 pracoval a žil s manželkou a dvoma synmi na Slovensku. Zaoberal sa dejinami filozofie, venoval sa téme sociálnych utópií, vyučoval marxistickú filozofiu, najdlhšie na Vysokej škole múzických umení. Písal tiež literárne recenzie a postupne čoraz kritickejšie kultúrnopolitické a politické eseje. Na prelome rokov 1967 — 68 strávil pol roka v západonemeckom Mainzi ako štipendista tamojšieho Ústavu európskych dejín.

Jasne sa postavil proti okupácii v roku 1968, za jeho postoje ho vylúčili z komunistickej strany a znemožnili mu uplatniť sa v jeho profesii.

Akademické prostredie vymenil za manuálnu prácu, až do svojho zatknutia a uväznenia v roku 1981 pracoval ako vodič bagra a buldozéra. Po viac ako roku vo vyšetrovacej väzbe bol bez súdu prepustený. Vrátil sa s podlomeným zdravím, podstúpil niekoľko operácií očí, ale už nikdy dobre nevidel.

V novembri 1989 patril medzi kľúčových predstaviteľov hnutia Verejnosť proti násiliu, spoluurčoval politickú líniu hnutia, bol pri mnohých zásadných rozhodnutiach. V roku 1990 sa na pozvanie prezidenta Václava Havla stal predsedom Kolégia prezidentových zahraničných poradcov v Prahe, kde 24. septembra 1990 náhle zomrel.

Milan Šimečka sa zaradil medzi filozofov, ktorí rešpektujú individuálnu ľudskú skúsenosť v zmysle obyčajného každodenného života s jeho radosťami a starosťami. Málokto má hlas mal v československom disente takú pribojnosť, takú autoritu, takú presvedčivosť neúprosného kritika pomerov a zároveň nenapraviteľného optimistu. Mal dar oslovovať ľudí písaným i hovoreným slovom. Stal sa najprekladanejším samizdatovým publicistom a spisovateľom, výnimočným autorom, ktorý nás má stále čím osloviť.

Stretnutie prispievateľov časopisu Obsah, 1983. Zľava: Zdeněk Kotrlý, katolícky aktivista a spisovateľ, Eda Kriseová, spisovateľka, MŠ, Lenka Procházková, spisovateľka. FOTO: archív NMŠ

Návšteva brnianskej rodiny na chalupe v Cyrilove. 1988. Zľava po radoch: MŠ, Karel Holomek, Martin Šimečka, Peter Šimečka, Marta Šimečková, Michal Šimečka, Eva Šimečková, Vilma Lahodová (prababička), Bára Šimečková (pražská vnučka), Jana Šimečková (žena Petra Šimečku), Jana Holomková. FOTO: archív NMŠ

KRUHOVÁ OBRANA

Milan Šimečka

Preklad Peter Leponi

Jazyková redakcia Barbora Škovierová

Edíciu pripravili Nina Galanská a Inge Vagačová

Dizajn a sadzba Boris Meluš

Tlač Finidr, s. r. o., Český Těšín

Vydala Nadácia Milana Šimečku

v edícii Malé VELKÉ dejiny Milana Šimečku

v roku 2022 v Bratislave

www.nadaciamilanasimecku.sk

Ďakujeme všetkým, ktorí podporili vydanie edície kníh Milana Šimečku v rámci kampane cez crowdfundingovú platformu StartLab.

ISBN 978—80—89008—83—4

NADÁCIA
MILANA
ŠIMEČKU

MILAN
ŠIMEČKA
FOUNDATION

Rok po náhlom odchode Milana Šimečku založili jeho priatelia nadáciu nesúcu jeho meno. Od samého zrodu bola Nadácia Milana Šimečku živým organizmom, kombinujúcim jasnú víziu s konkrétnou, zdanlivo drobnou prácou. Sila vízie sa opierala o Šimečkov filozofický odkaz — prispieť k budovaniu demokratickej politickej kultúry a k civilizačnému obratu v prospech demokratického cítenia a myslenia. Sila drobnej práce spočívala v presvedčení, že takéto úsilie má zmysel, že prinesie ovocie a pomôže vychovávať mladú generáciu, ktorá bude myslieť a cítiť inak ako jej predchodcovia vyrastajúci v nedemokratických podmienkach.

Najmä pre mladých ľudí sme sa rozhodli vydať v roku 2022 knihy Milana Šimečku po prvýkrát v slovenskom preklade a aj takto im priblížiť jeho nadčasové dielo.

Edícia Malé VELKÉ dejiny Milana Šimečku:

Obnovenie poriadku (1978)
Kruhová obrana (1983 – 84)
Veľký brat a veľká sestra (1984)
Koniec nehybnosti (1987 – 89)
**Náš súdruh Winston Smith
a iné texty (1968 – 1990)**

KRUHOVÁ OBRANA vznikala v období normalizačnej šede v rokoch 1983 — 84 a zaradila sa medzi zásadné texty československého disentu. Ide o súbor meditatívnych fejtónov, v ktorých prestáva platiť „veľká dejinnosť“. Milan Šimečka hovorí o zmysle „malej dejinnosti“, o zmysle ľudského života ako východiska, z ktorého vyviera, rodí sa a utvára tá veľká. Stratégia kruhovej obrany je stále jednou z možností, ako chrániť naše sny a životy. Nenechať sa zomlieť, spojiť sa okolo toho, čo je pre dôstojnosť ľudského života nutné ubrániť.

„Aké ľudské dejiny mi môžu poskytnúť radu a vyvolať dojatie? Určite nie tie veľké, nepriateľské dejiny vojen, štátov a ideologických fanatizmov. To, čo nás spája ponad priepasti času, sú malé dejiny ľudského života, vymedzené narodením a smrťou... Len prostredníctvom malých dejín sme schopní rozumieť si s tými, ktorí žili v iných historických epochách a dokonca aj s tými súčasníkmi, ktorých nám veľké dejiny odcudzujú, pretože im nahovárajú, že ich malé dejiny sú bezcenné v porovnaní s epochou, v ktorej žijú a ktorá smeruje k abstraktnému historickému poslaniu.“ MŠ, Kruhová obrana

